

(1585)

Nro.

199.

DZIENNIK

PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW
W LWOWIE.

Dnia 27go Listopada 1794.

Gazety CXCH.

AUSTRYA.

Zdarzenia wojenne.

Jenerał kommanderujący we *Włoszech* Graf de *Wallis* donosi z *Acqui* pod 3. Listopada, że czas niepogodny przymusił go do rozlokowania po zimowych kwaterach wojska tak: że większa część w jednym, a reszta w 2. marizach do *Acqui* sprzyśpiefzyć może.

Q 9

Ba-

3.940

Batalion 1. nieprzyjacielski nadeszły z *Nicyi* maszerował przez *Ventimiglia*, a dnia 29. miał drugi maszerować. W *Vado* oczekują 4 batalionów, które przez *Finale* mają przybyć.

Z Relacyi nadesłaney przez Jenerała *Clerfayt* pod 5. Listopada okazuje się: że podług uwiadomienia nadesłanego od Xięcia *Oranii* do głównej kwatery *Merbeim* forteca *Hollenderska Venloo* dnia 27. Października przez Kapitulacyę nieprzyjacielowi się poddała. Garnizon nie tylko otrzywał wolne wyjście, ale nad to, prócz tego, że pozwolono wziąć mu z sobą armaty, od tegoż momentu nawet przeciw *Francyi* może wojować, i tylko jeden był położony warunek, że w *Nimwegen* nie może wojować.

Podług Relacyi dalszey pod 10. Listopada, Xiążę *d'York* za rzecz potrzebną osądził opuścić fortecę *Nimwegen*, i ściągając do kupy armię *Angielską*. Podobnie nadeszedł *Rapport* od Jenerała *Klebeck*, z 5. batalionami C. K. wojska w *Mastrycht* konsystującego podług którego, gdy nieprzyjaciel bezprzeftannie miasto i mury z 7. bateryi wielkich, a 120. wielkich dział dniem i nocą bombardował, i ognistemi zarzucał kulami, tak, że wielka część domów, i ma-

magazyn wielki żywnością napelniony w perzynę obrócone zstwały; a gdy niektóre nasze baterye z gruntu z demontowane były, i w wałe głównym w 3 miejscach nie mały był zrobiony wyłamek, i gdyby ieszcze przez 2. dnie mury bardziey były uszkodzone i wyłamki rozszerzone nieprzyaciel miał w zamiarze przypuścić główny szturm z 30,000. wojska; z tych miar miasto i forteca *Mastrycht* przez Kapitulacyę tym sposobem się poddała, że C. Królewski i Hollenderski Garnizon otrzymał wolne wyjście tak iak niegdyś garnizony w fortcach *Valenciennes* i *Conde* zostaiące.

TURCYA.

Z *Carogrodu* dnia 25. *Września*.

Wątpić już nie można, że *Porta* czyni przygotowania do wojny. Wszystkie okręty, tak liniowe, iakoteż fregatty, iakie tylko się znajdują naprawiają.

Wydano także rozkazy budowania 100. batów armatnich, które wszystkie aż do *Marca* mają być gotowe. Prócz tego jest pewna: że *Porta* w *Multanach*
i ns

i na *Włoszczyźnie* zboże w rekwizycję wzięła, i że wszystko do oznaczonych na to magazynów musi być zwożonem, tak, że poddanym nic więcej się nie zostawia, iak tylko tyle ile koniecznie do utrzymania życia potrzeba. W krótcie więc oczekują ściągnięcia wojska w owe okolice. Tu częste się odprawiają konferencye, tak w *Dywanie* samym iakoteż z zagranicznymi Ministrami, a szczególnie i naylekretniej z P. *Deschorches*.

HOLLANDYA.

Doniesienia z *Hagi* pod 27. Października zawierają w sobie: że *Greffier* Stanów zjednoczonych P. de *Fagel* dnia tego z zleceniami od Stanów odjechał do *Londynu* bardzo spieszenie; zkąd tam sobie podchlebiają nadzieją blzkiego pokoju, ponieważ podróży tego Ministra zamiarem być ma: uchylene wszystkich trudności, któreby w *Londynie* być miały względem zawarcia pokoju.

Stany *Hollenderjskie* deliberowały nad projektem powszechnego oblania wodą kraju, i miały odrzucić toż większością głosów.

Pozostali w *Herzogenbusch* emigranci *Francuzcy* byli wszyscy pozabiani. Fortece *Venloo*, *Grave*, *Heusden* równie są zagrożone. Dezerterowie zapewniają: że *Francuzi* wewnątrz kraju *Rzeczypospolitey* naszej zamysłają mieć zimowe kwatery.

FRANCYA.

Na Sessjach Konwencyi dnia 27. 29. 30. i 31. Października czytane były różne Relacye ad armii nadeszłe.

Dnia 27. udzielone były przez Telegraf bliższe nie które okoliczności tyczące się opanowania 4. w *Hollenderskiej Flandryi* fortec *Hülst*, *Philippine*, *Axel*: i *Terneuse*. Na teyże Sessyi czytano List Reprezentanta ludu *Gillet* z *Petersbeim* od *Mastricht*, i drugi pisany od Jenerała *Jourdan* z *Kolonii* obydwu pod 3 *Brum-maire* (24 Października), w których donoszą o wzięciu *Koblencz*. Jenerał *Marcceau* tam kommanderował woyska *Francuzkie*.

Razem oznaymiono także o wzięciu *Geldryi* i *Kliwii*.

Delmas, który imieniem Deputacyi ocalenia te doniesienia czynił oddał: „ Roz-

„ Rozgłoszono: iakoby nasz Rząd zamysłował armie nazad pociągnąć, z tych tu przywiedzionych Relacyi okazuje się przynajmniey, że armia nic o tey tajemnicy nie wie.

Tenże sam daley projektował, ponieważ Francuzka armia teraz znowu ku *Moguncyi* się zbliża: aby *Merlin de Thionville*, który był niegdyś deputowanym w *Moguncyi*, i tę okolicę ma sobie dobrze wiadomą, jako Reprezentant ludu na tych miast udał się do armii oblężenia, a to Konwencya dekretowała.

Dnia 29. doniósł Telegraf, że dnia 6 *Brummaire* (27. Października) forteca *Hollenderska Venloo* nad rzeką *Mozą*, po 4dniowém oblężeniu poddała się, Garnizon z honorami woieniemi wymarszerował, to miejsce bynajmniey nie uszkodzone, i jest stanowiskiem naywiększey wagi.

Na zaiutrz czytał *Tbüriot* nadeszłe Relacye od armii zachodnich Pyrenédw pisane przez Jenerała *Moncey*, i Reprezentantów ludu *Carreau* i *Baudot* z *Eguy* pod 21 Października, z których się okazuje: że Jenerał miał Plan pozycyę *Hiszpańską w Nawarze*, w okręgu 80. zamknąć, i ze wszystkich stron razem atakować. *Hiszpanie* mieli do 7,000. woy-

(1591)

woyska regularnego, 8,000. chłopów uzbroionych, wiele artylleryi, i byli przez naturę i sztukę zewsząd dobrze ośzańcowani. Atak wszelako przypuszczony był od Francuzów dnia 20. Października. z taką zapalczywością, i tak niespodzianie, że *Hiszpanie* z wszystkich stron byli zamieszani. że iednak iedna najmocniejszy kolumna Francuzka od *Lanz* maszerująca zbłądziła i zapóźno nadeszła była; znaleźli miejsce ucieczki. Wszelakoż spóźniona kolumna napadłszy na uciekających mocno ich razila. Przy wysłaniu Relacyi ieszczę wiele dywizyi ścigało *Hiszpanów*. Ci iednak tym czasem mieli już narachowaną stratę 2,000. w zabitych wziętych w niewolę, a prócz tego 50. armat z wozami ammunicynemi, wielka liczba broni ręczney, i bagaże dostały się Francuzom w zdobyczy.

Francuzi opanowali wszystkie stanowiska od nich opuszczone, Królewską fabrykę broni w *Jratie*, fakrykę armatnią w *Eguy i Orbinette*, które szacują na 25 millionów *Limrów*, i awansowali aż do *Pompeluny* miasta stołecznego *Nawarry*, od którego odcięte jest *Hiszpańskie* woysko.

Dnia 31 opebrała Konwencya List Reprezentantów ludu *Lacombe St. Michel*.

chel i Bellegarde, które zawierają w so-
 bie szczególnieysze niektóre okoliczności
 ści o zdarzeniach dnia 19. Października
 przy *Nimwegen* (fortecy *Hollender-
 skiey*). „ Po wzięciu *Herzogenbusch*,
 mówi się tam, gdy nieprzyjaciel sądził,
 że my się przez *Mozę* przeprawiać bę-
 dziem, tak się po nad tę rzekę rozloko-
 wał, aby wszędzie przeprawie naszej *mo-
 gli* czynić tamy. Gdyśmy nie mieli ponto-
 nóm, dla przeprowienia się zbroynym sposo-
 bem przez tę nie małą rzekę, użyliśmy *Stratagemmatu*. Udaliśmy iakobyśmy chcieli
 przeprowić się przy *Grav* z iedney stro-
 ny, a z drugiej atakować wyspę *Bom-
 mel*. Tak nieprzyjaciel został oszukany.
 Sciągnął on swą siłę ku wspomnioney wy-
 spie. Tym czasem wszystkie statki, któ-
 reśmy mieli zgromadziliśmy iak naspie-
 szniey koło *Teslend*, zrobiliśmy w nocy
 most, a na zaiutrz stała już armia nasza
 między *Mozą i Waal* rzekami. Tak więc
 atakowaliśmy nieprzyjaciela, 500. w
 niewolę, 4 armat, i 1. chorągiew w zdo-
 byczy się dostała. Po tak emigrantów *Ra-
 bana* został zupełnie zniestony.